

Instituut voor Natuurbehoud
Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap
Kiewitdreef 5 3500 Hasselt
011/210 110

Waterpeilen in Natuurgebieden

1992

Samenstelling : W.Huybrechts en P.De Becker

december 1993

Rapport IN : 93.19

Inleiding

Het is algemeen bekend dat de waterhuishouding een bepalende factor is bij de ontwikkeling en de instandhouding van ecosystemen. Beheerders van natuurterreinen zijn zich daar reeds langer van bewust en een aantal onder hen volgt al verscheidene jaren nauwgezet de waterpeilen in hun gebied.

De studiedag 'Waterpeilmetingen in Natuurgebieden, praktische aspecten' (november 1990) georganiseerd door het Instituut voor Natuurbehoud had tot doel dit verder aan te moedigen. Deze uitgave is daarop een logisch gevolg en heeft tot doel de informatieuitwisseling met betrekking tot de waterhuishouding van natuurgebieden te bevorderen. Ze brengt een overzicht van de waarnemingen die in de Vlaamse natuurgebieden worden verricht.

In dit jaaroverzicht voor 1992 werden in 15 gebieden een 45-tal peilbuizen geselecteerd. Ze kunnen dienen als vergelijkingsmateriaal waaraan metingen die elders worden verricht kunnen worden getoetst. Het al dan niet afwijkend gedrag van grondwaterpeilen in bepaalde gebieden en voor bepaalde periodes kan worden nagegaan. Dat bij deze vergelijking de nodige voorzichtigheid moet worden in acht genomen ligt voor de hand. Het is weliswaar zo dat waterpeilen gedurende een jaarcyclus voornamelijk reageren op de weersomstandigheden zoals neerslag en evapotranspiratie (verdamping van water door planten en rechtstreeks uit de bodem), en dus een gelijkaardig patroon zullen vertonen. De intensiteit van deze reactie zal echter afhangen van de lokale omstandigheden zoals kweldruk, grachtenbeheer, vegetatie en bodemtype. Een afwijkend gedrag van de waterpeilen hoeft niet noodzakelijk te wijzen op een abnormale situatie, tenzij daarvoor bijkomende aanwijzingen zouden zijn. Bij de vergelijking van verschillende waarnemingsreeksen is het tevens belangrijk oog te hebben voor het tijdsinterval waarmee de waarnemingen werden verricht. De lengte van het waarnemingsinterval kan zijn invloed hebben op de grafische voorstelling van het waterpeil t.o.v. het maaiveld. Niettemin is het van groot nut dat terreinbeheerders hun waarnemingen kunnen toetsen aan deze die elders worden verricht. Het is aan te raden dat hiervoor gebieden worden gebruikt die het best aansluiten bij de eigen locale situatie.

Als vergelijkingspunt wordt tevens een overzicht gegeven van belangrijke klimatologische variabelen met betrekking tot de waterhuishouding zijnde de neerslag en de potentiële evapotranspiratie van gras, zoals gemeten en berekend voor Ukkel. Men zal opmerken dat in vergelijking met 1991 het neerslagoverschot (neerslag-evapotranspiratie) veel groter is, zelfs in de zomer is er een neerslagoverschot. Dit wordt natuurlijk weerspiegeld in de watertafelschommelingen. Zo is het zomerminimum in vrijwel alle gevallen minder uitgesproken, en in een aantal gevallen gereduceerd tot een lichte depressie in de curve. De minimumpeilen worden trouwens n maand vroeger bereikt.

Potentiële Evapotranspiratie van Gras en Neerslag
te Ukkel voor 1992 (in mm).

	Pot. Evapotr.		Neerslag	
	1992	Norm *	1992	Norm **
Jan	6.8	7.3	30.6	65.0
Feb	16.6	13.1	46.1	53.0
Maa	27.2	28.7	92.8	54.0
Apr	49.4	53.5	56.5	53.0
Mei	107.1	85.1	49.3	62.0
Jun	90.0	88.1	116.7	67.0
Jul	91.9	86.0	67.6	74.0
Aug	76.5	73.7	180.5	74.0
Sep	50.2	53.7	31.3	70.0
Oct	24.6	26.7	81.3	71.0
Nov	9.4	9.0	87.8	68.0
Dec	8.9	7.4	83.5	65.0
1992	558.6	532.3	924.0	776.0

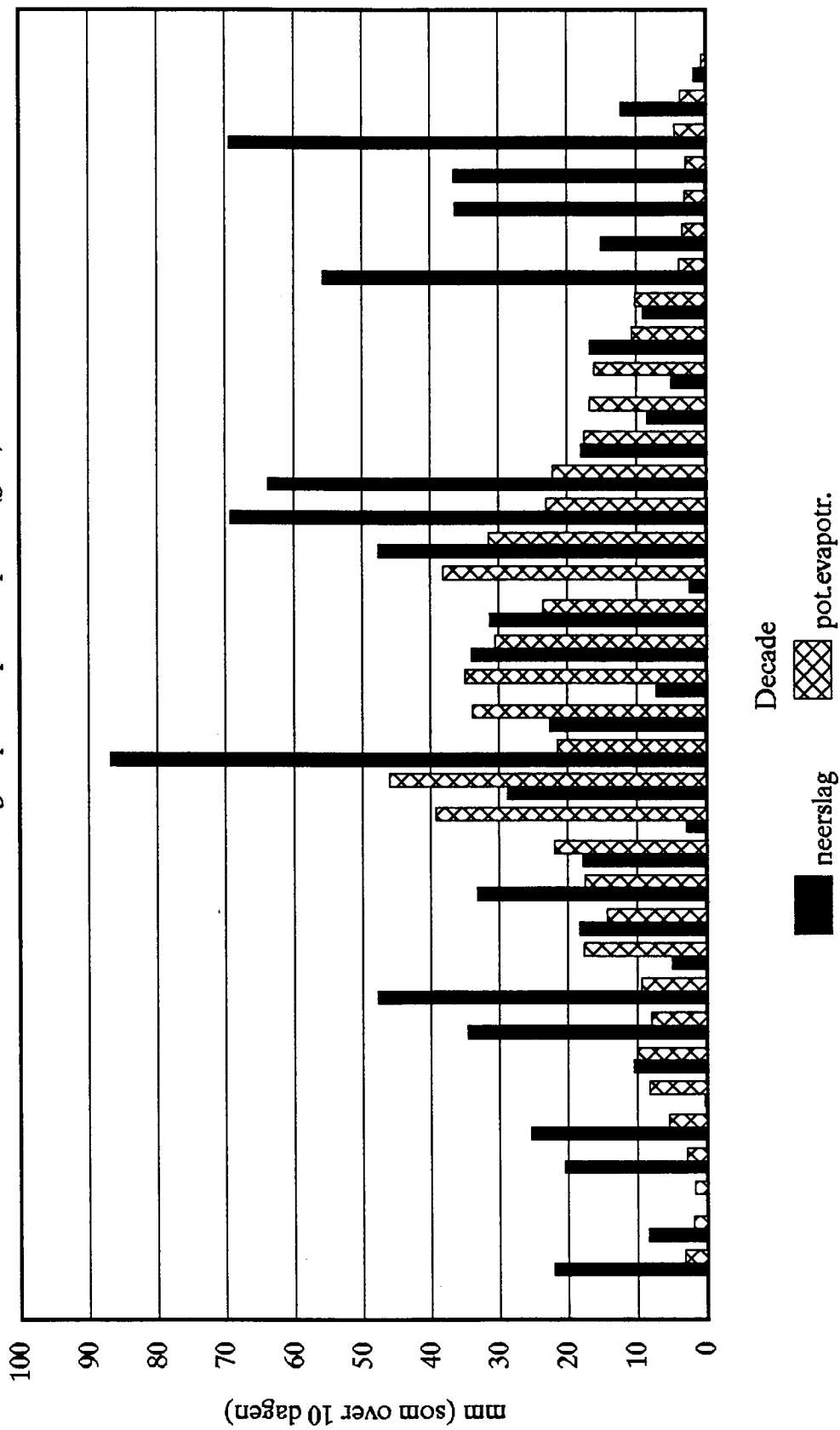
Norm * : normale waarde (1901-1981)
(Dupriez G.L. en R.Sneyers, 1982)

Norm ** : normale waarde Maanberichten KMI

Bron : Koninklijk Meteorologisch Instituut

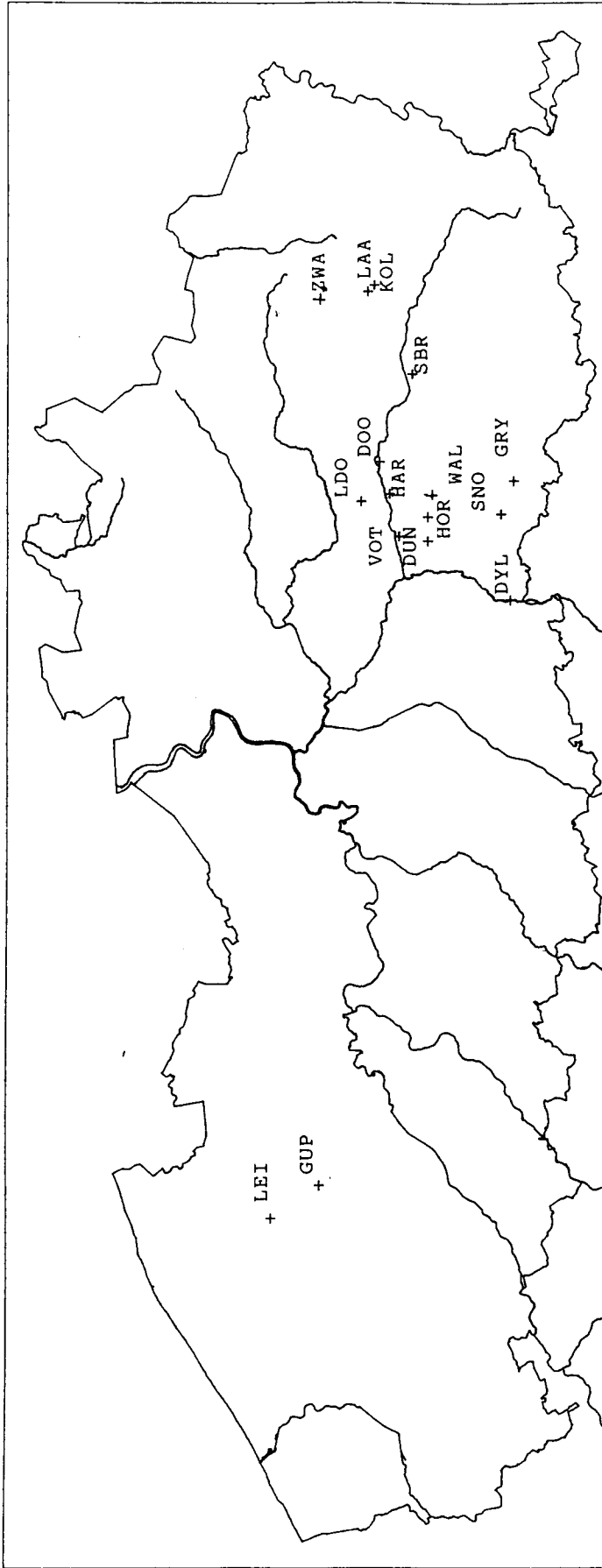
Ukkel 1992

neerslag en pot.evapotranspiratie (gras)

Overzicht en ligging van de opgenomen natuurterreinen

Code	Natuurgebied
DOO	Doodbroek
DUN	Dunbergbroek
DYL	Doode Bemde
GRY	Grijpenveld
GUP	Gulke Putten
HAR	Demervallei
HOR	Horst
KOL	Kolveren
LAA	Laambroeken
LDO	Langdonken
LEI	De Leiemeersen
SBR	Schulens Broek
SNO	Snoekengracht
VOT	Vorsdonkbos-Turfputten
WAL	Walenbos
ZWA	Zwarte Beek

Natuurterrein : Doodbroek

Gemeente : Scherpenheuvel-Zichem
Beheerd door : Natuurreservaten vzw

Peilopname door : B.Allaerts & L.Vervoort
Tel : 02/2454300

Aantal Peilbuizen : 5
opmetingen sinds 06/07/89

Identificatiecode	DOOP007X	DOOP009X	DOOP011X
Id.Code Beheerders	dev7	dev09	dev11

Maaiveldhoogte (m) 20.00 20.00 20.00

Benaderende Coörd.

Oost (m)

Noord (m)

Hoogte 0-Punt(m)

Vegetatie

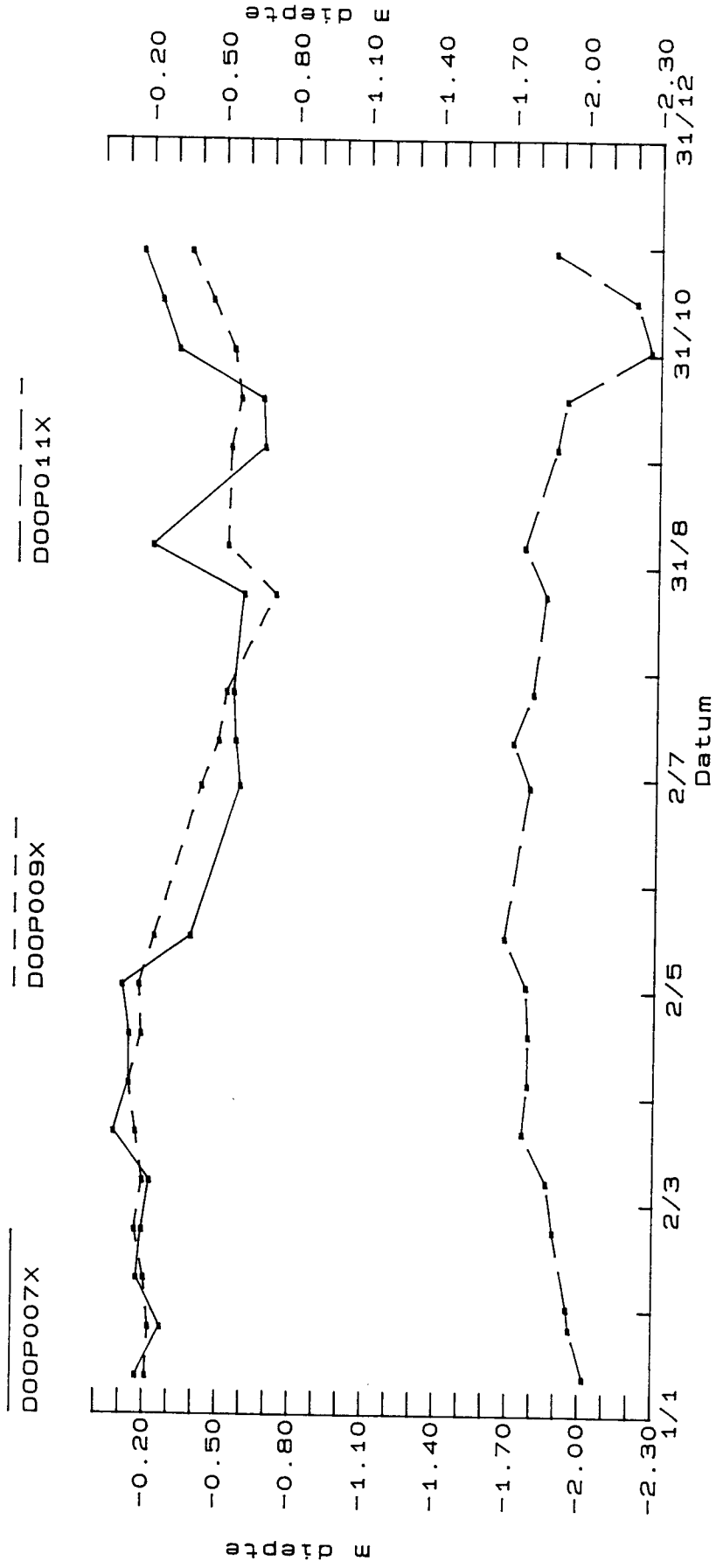
Bodem

HOOILAND
VEEN

HOOILAND
VEEN

STRUWEEL
ZAND

Doodbroek Grondwaterpeilen 1992

Natuurterrein : Dunbergbroek

Gemeente : Kortrijk - Dutsele
Beheerd door : Natuur en Landschap

Peilopname door : J.Wyckmans
Tel : 016/445131

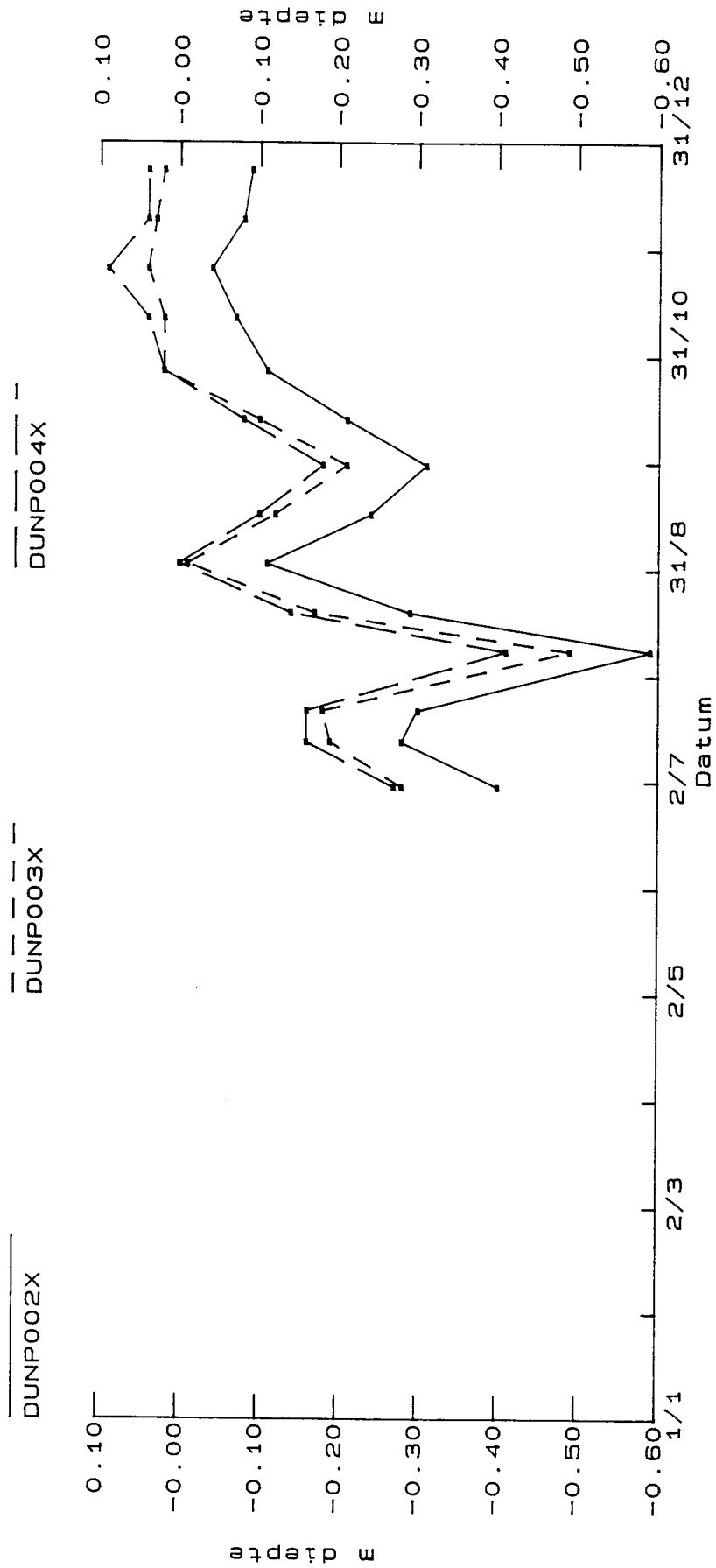
Aantal Peilbuizen : 4
opmetingen sinds 30/06/92

Identificatiecode	DUNP002X	DUNP003X	DUNP004X
Id.Code Beheerders	DUN2	DUN3	DUN4

Maaiveldhoogte (m)	17.00	17.00	17.00
Benaderende Coörd.			
Oost (m)			
Noord (m)			
Hoogte 0-Punt(m)			

Vegetatie	HOIILAND	HOIILAND	HOIILAND
Bodem	VEEN	VEEN	VEEN

Dunbergbroek Grondwaterpeilen 1992

Instituut voor Natuurbehoud

Natuurterrein : Doode Bemde

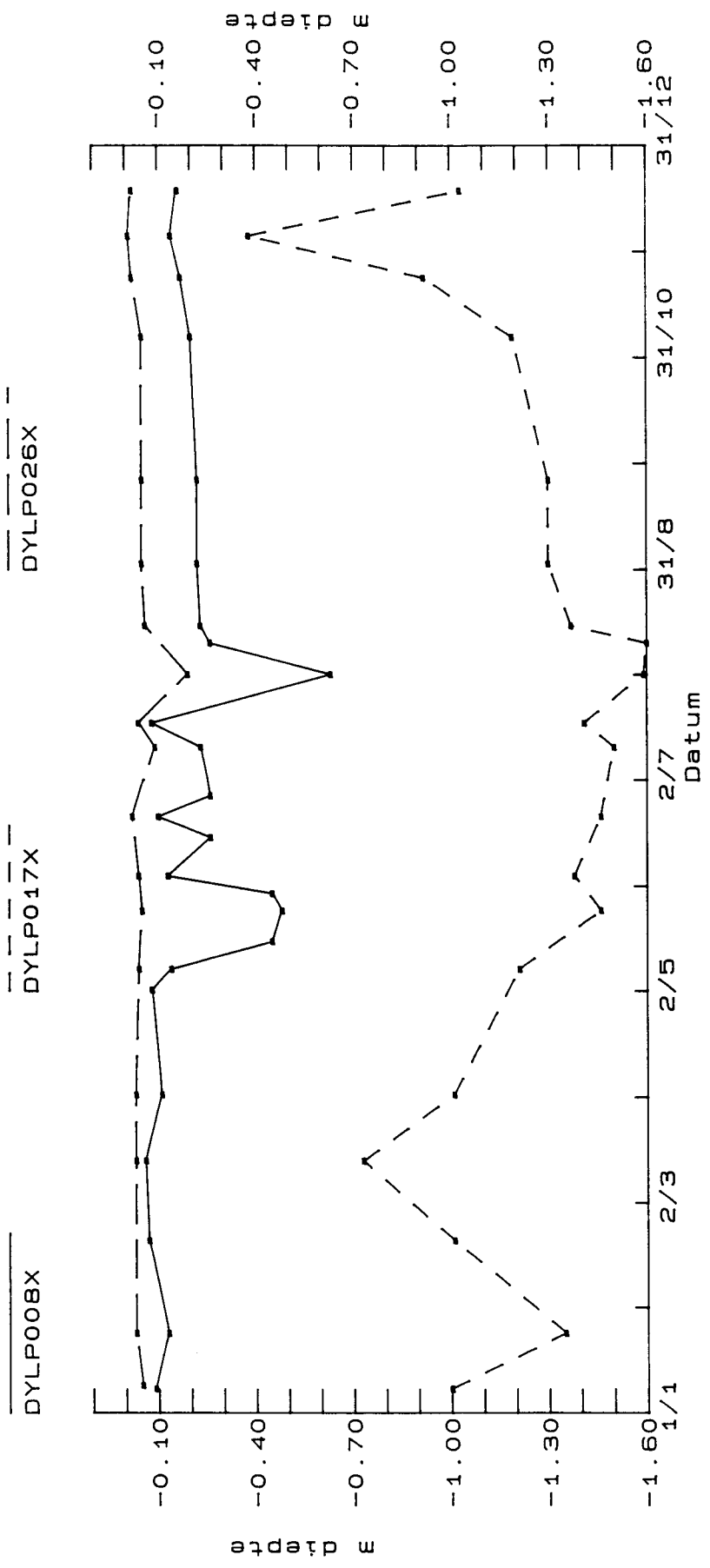
Gemeente : Oud-Heverlee & Huldenberg
Beheerd door : Natuurreservaten vzw

Peilopname door : P.De Becker e.a.
Tel : 02/2454300

Aantal Peilbuizen : 32
opmetingen sinds 25/03/88

Identific.code Id.Code Beheerders	DYLP008X dyl8	DYLP017X dyl17	DYLP026X dyl26
Maaiveldhoogte (m) Benaderende Coörd. Oost (m) Noord (m) Hoogte 0-Punt(m)	26.40	27.34	26.80
Vegetatie Bodem	HOOILAND LEEM	RUIGTE LEEM	RIETMOERAS VEEN

Doode Bemde Grondwaterpeilen 1992

Natuurterrein : **Grijpenveld**

Gemeente : Tienen
Beheerd door : Natuurreservaten vzw

Peilopname door : E.Sterkendries
Tel : 02/2454300

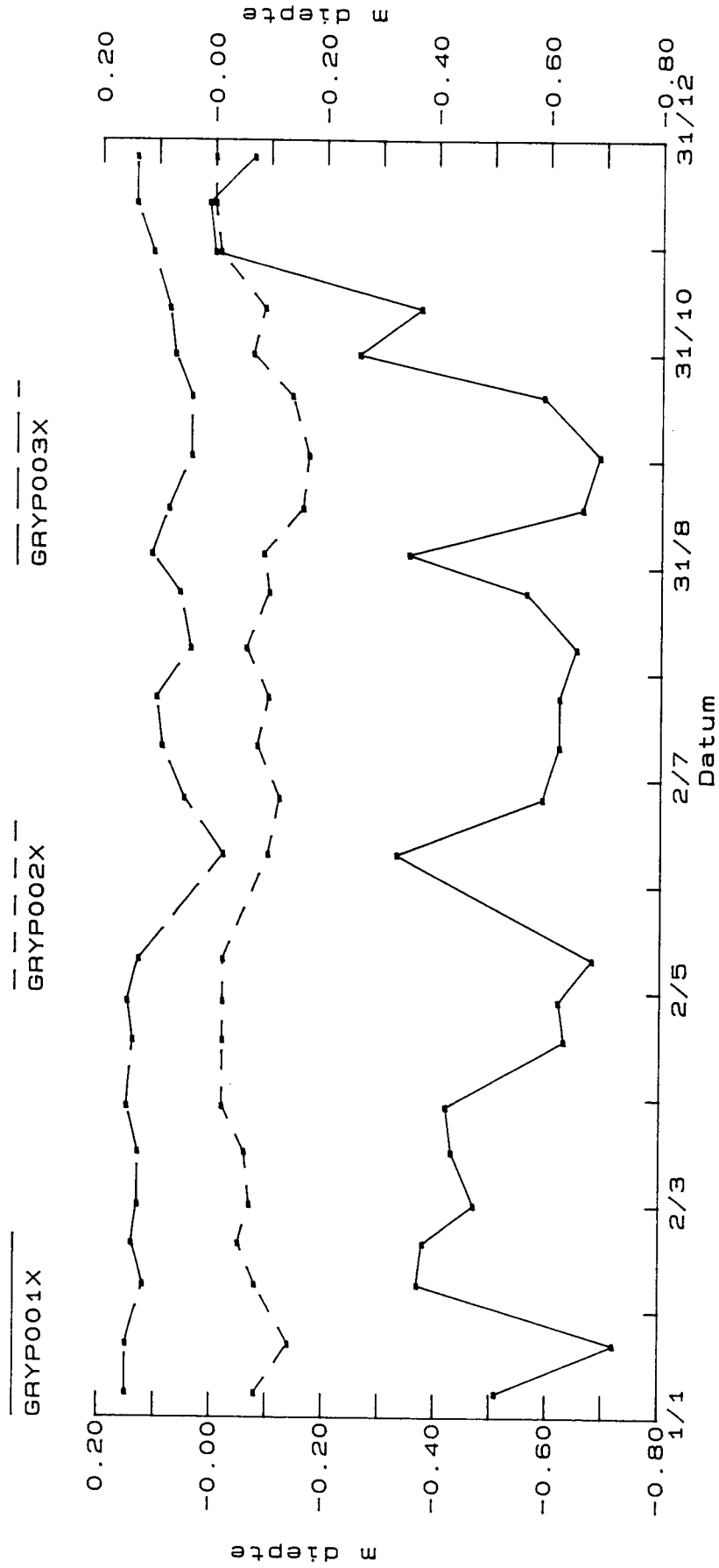
Aantal Peilbuizen : 8
opmetingen sinds 18/03/91

Identific.code	GRYP001X	GRYP002X	GRYP003X
Id.Code Beheerders	GRY1	GRY2	GRY3

Maaiveldhoogte (m)
Benaderende Coörd.
Oost (m)
Noord (m)
Hoogte 0-Punt(m)

Vegetatie	GRASLAND	GRASLAND	GRASLAND
Bodem			

Grijpenveld Grondwaterpeilen 1992

Natuurterrein : **Gulke Putten**

Gemeente : Wingene
Beheerd door : Natuurreservaten vzw

Peilopname door : C.Verscheure
Tel : 050/789463

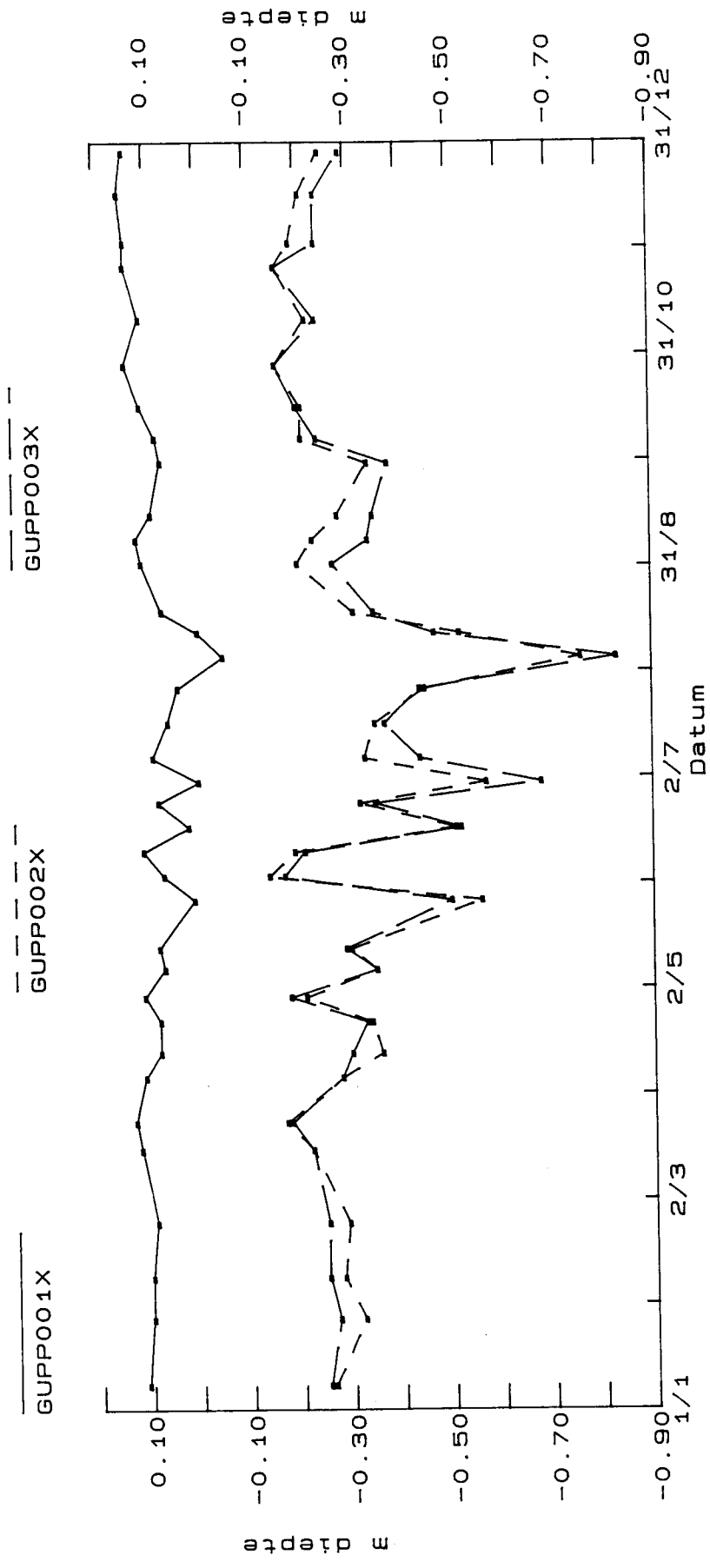
Aantal Peilbuizen : 41
opmetingen sinds 01/01/82

Identificatiecode	GUPP001X	GUPP002X	GUPP003X
Id.Code Beheerders	14D	7D	B

Maaiveldhoogte (m)	19.00	19.00	19.00
Benaderende Coörd.			
Oost (m)			
Noord (m)			
Hoogte 0-Punt(m)			

Vegetatie	MOLLINIARUIGTE	VENIGE HEIDE	VOCHTIGE HEIDE
Bodem	LEMIG ZAND	VEEN/ZAND	LEMIG ZAND

Gulke Putten Grondwaterpeilen 1992

Instituut voor Natuurbehoud

Natuurterrein : **Demervallei**

Gemeente : Aarschot (Rillaar)
Beheerd door : Natuurreservaten vzw

Peilopname door : R. Van Hellemont
Tel : 02/2454300

Aantal Peilbuizen : 6
opmetingen sinds 01/11/89

Identificatiecode
Id. Code Beheerders

Maaielhooft (m)
Benaderende Coörd.

Oost (m)
Noord (m)
Hoogte 0-Punt (m)

HARPO14X
dev14b

15.00

HARPO17X
dev17

15.00

Vegetatie
Bodem

HOOILAND
KLEIIG ZAND

HOOILAND
KLEIIG ZAND

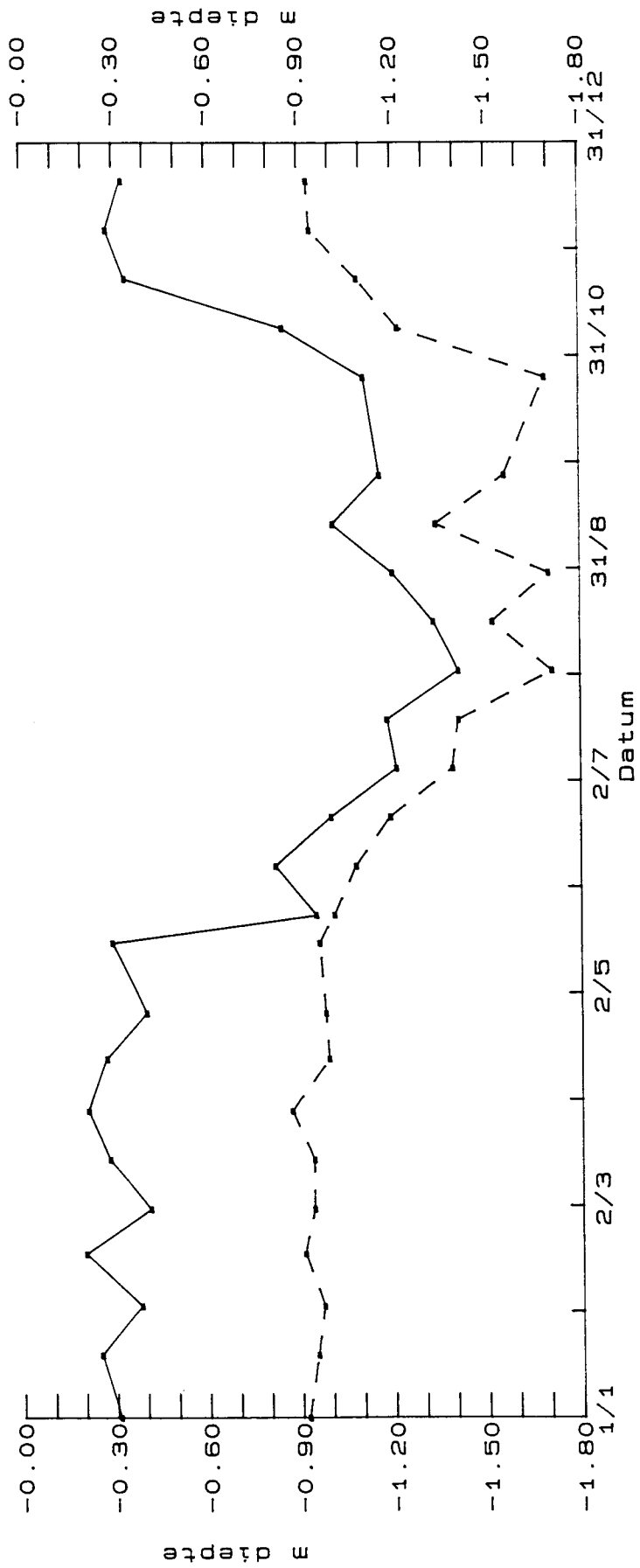
HOOILAND
KLEIIG ZAND

STRUWEEL
ZAND

Demervallei Grondwaterpeilen 1992

HARPO14X

HARPO17X

Natuurterrein : **Horst**

Gemeente : St.Pieters-Rode
Beheerd door : Natuur en Landschap

Peilopname door : J.Wyckmans
Tel : 016/445131

Aantal Peilbuizen : 2
opmetingen sinds 09/07/92

Identific.code	HORP001X	HORP002X
Id.Code Beheerders	HOR1	HOR2

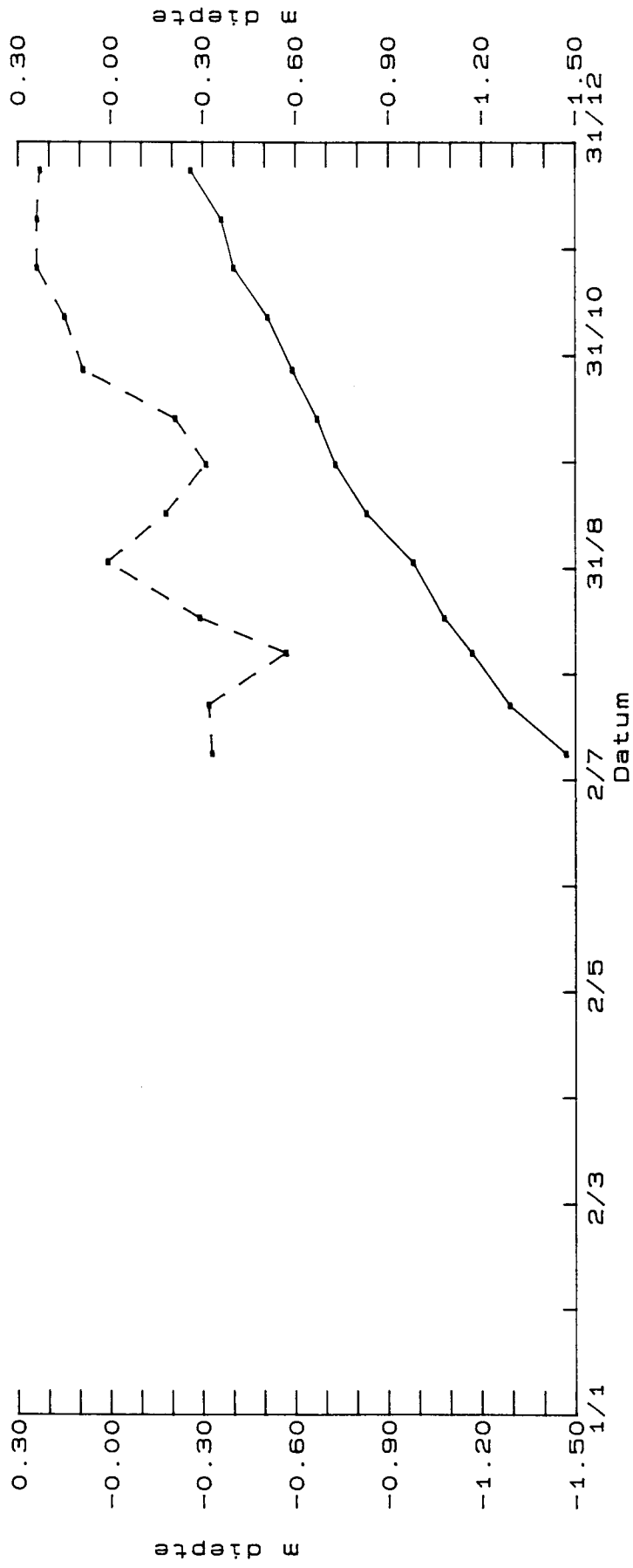
Maaiveldhoogte (m)	17.00	17.00
Benaderende Coörd.		
Oost (m)		
Noord (m)		
Hoogte 0-Punt(m)		

Vegetatie	HOOLAND	HOOLAND
Bodem	VEEN	VEEN

Horst Grondwaterpeilen 1992

HORP001X

HORP002X

Natuurterrein : **Kolveren**

Gemeente : Zonhoven
Beheerd door : Stichting Limburgs Landschap

Peilopname door : J.Vanboeckryk
Tel : 011/817929

Aantal Peilbuizen : 4
opmetingen sinds 15/03/92

Identificatiecode	KOLP009X	KOLP010X	KOLP011X
Id.Code Beheerders	9	10	11

Maaiveldhoogte (m) 45.00 46.00 47.00

Benaderende Coörd.

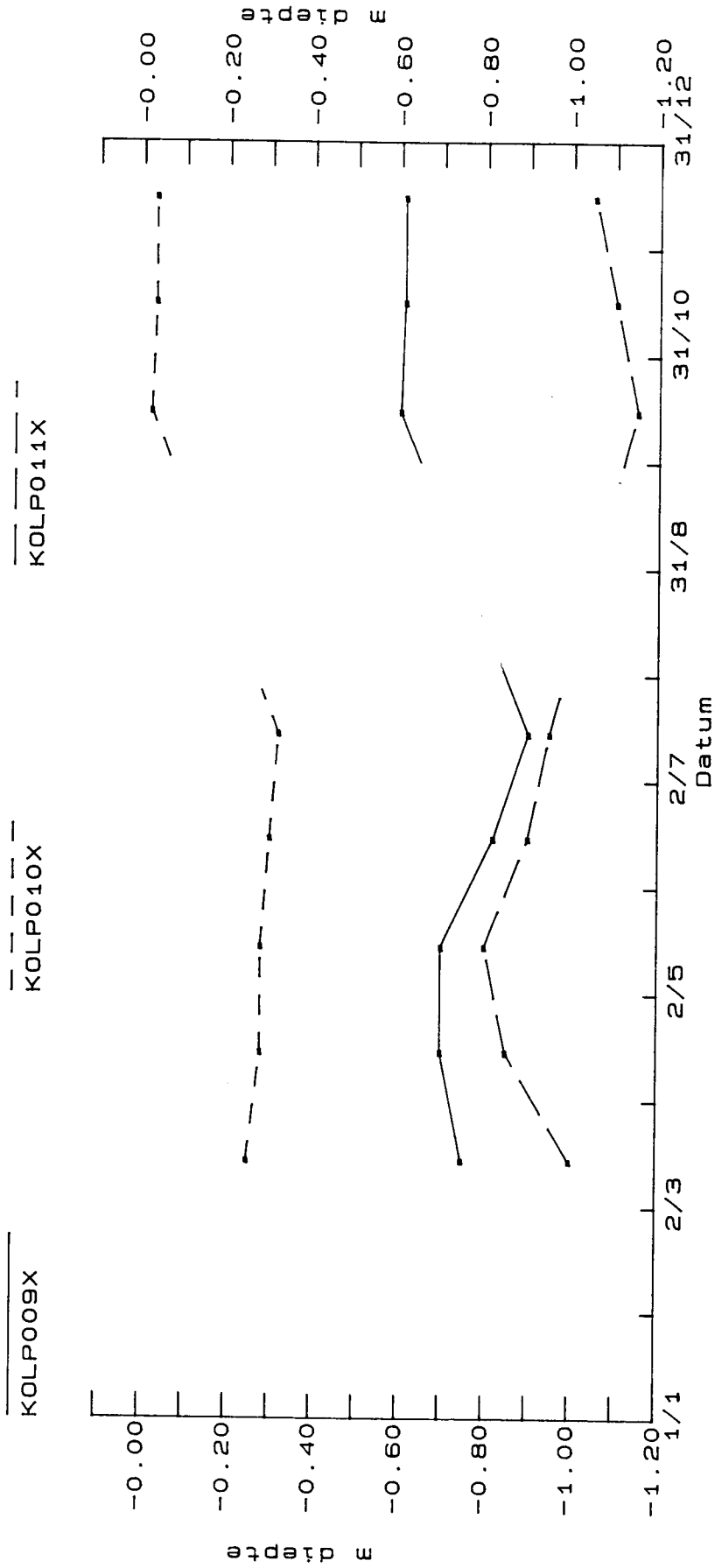
Oost (m)

Noord (m)

Hoogte 0-Punt(m)

Vegetatie	HOOLAND	WEILAND	NAALDBOS
Bodem	ZAND	ZAND	ZAND

Koilveren Grondwaterpeilen 1992

Instituut voor Natuurbehoud

Natuurterrein : **Laambroeken**

Gemeente : Heusden-Zolder
Beheerd door : Stichting Limburgs Landschap

Peilopname door : J.Vanboeckryk
Tel : 011/817929

Aantal Peilbuizen : 3
opmetingen sinds 15/03/92

Identific.code Id.Code Beheerders	LAAP001X 1	LAAP002X 2	LAAP003X 3
--------------------------------------	---------------	---------------	---------------

Maaiveldhoogte (m)	41.00	42.00	43.00
--------------------	-------	-------	-------

Benaderende Coörd.

Oost (m)

Noord (m)

Hoogte 0-Punt(m)

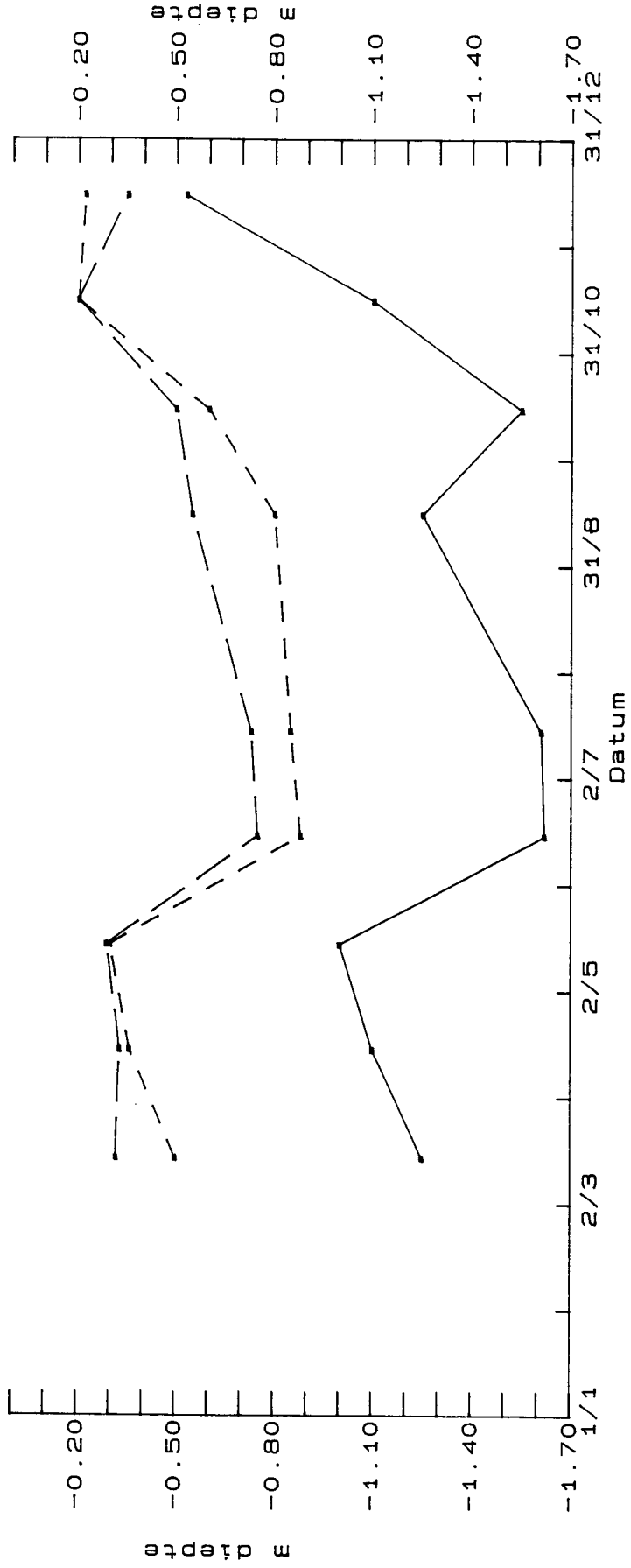
Vegetatie	BOS	WEILAND	WEILAND
Bodem	ZAND	ZAND	ZAND

Laambroeken Grondwaterpeilen 1992

LAAP001X

LAAP002X

LAAP003X

Natuurterrein : **Langdonken**

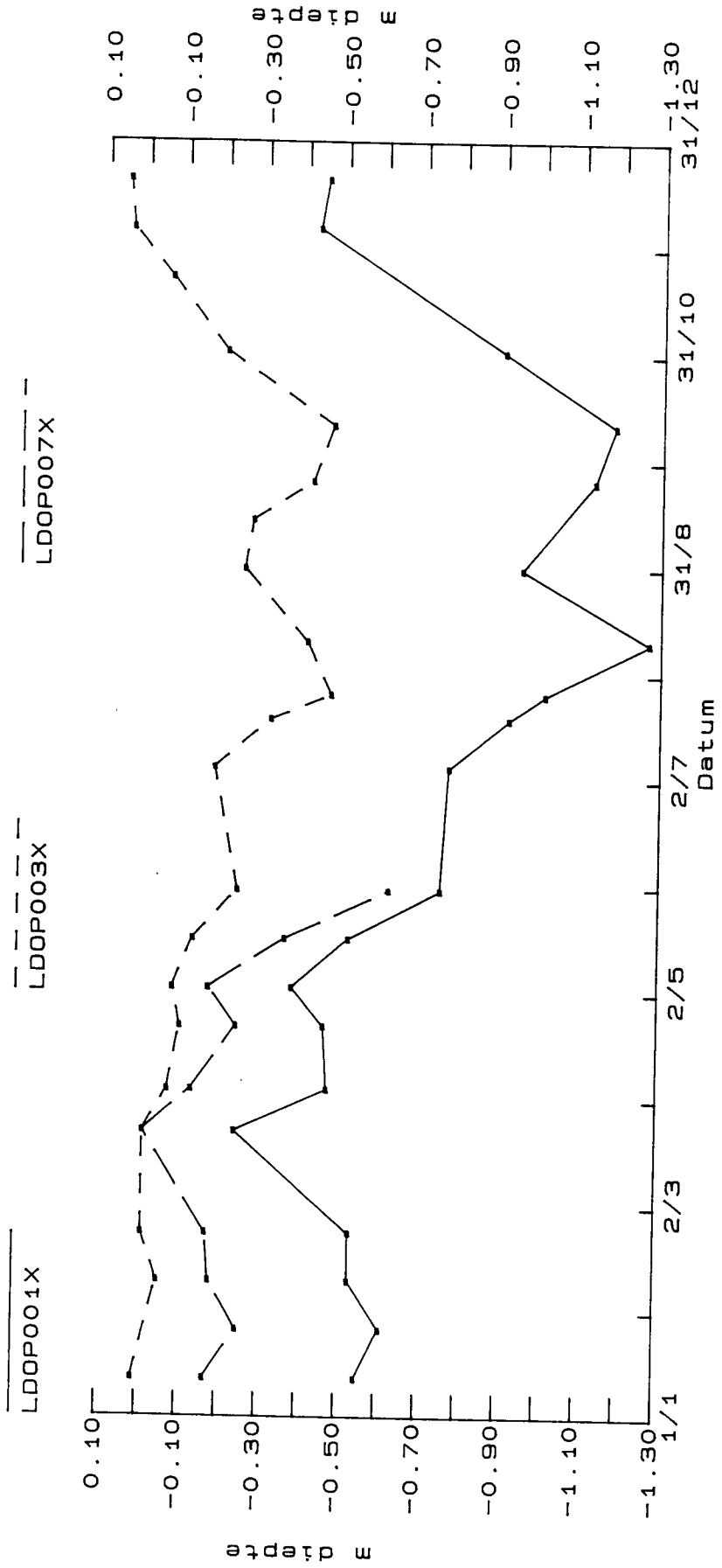
Gemeente : Herselt
Beheerd door : Natuurreservaten vzw

Peilopname door : B. Van Dyck
Tel : 02/2454300

Aantal Peilbuizen : 8
opmetingen sinds 23/07/89

Identific.code Id.Code Beheerders	LDOP001X ldo1	LDOP003X ldo3	LDOP007X ldo7
Maaiveldhoogte (m) Benaderende Coörd. Oost (m) Noord (m) Hoogte 0-Punt (m)	13.00	13.00	13.00
Vegetatie Bodem	HOOILAND LEMIG ZAND	HOOILAND KLEIIG ZAND	HOOILAND ZAND

Langdonken Grondwaterpeilen 1992

Instituut voor Natuurbehoud

Natuurterrein : De Leiemeersen

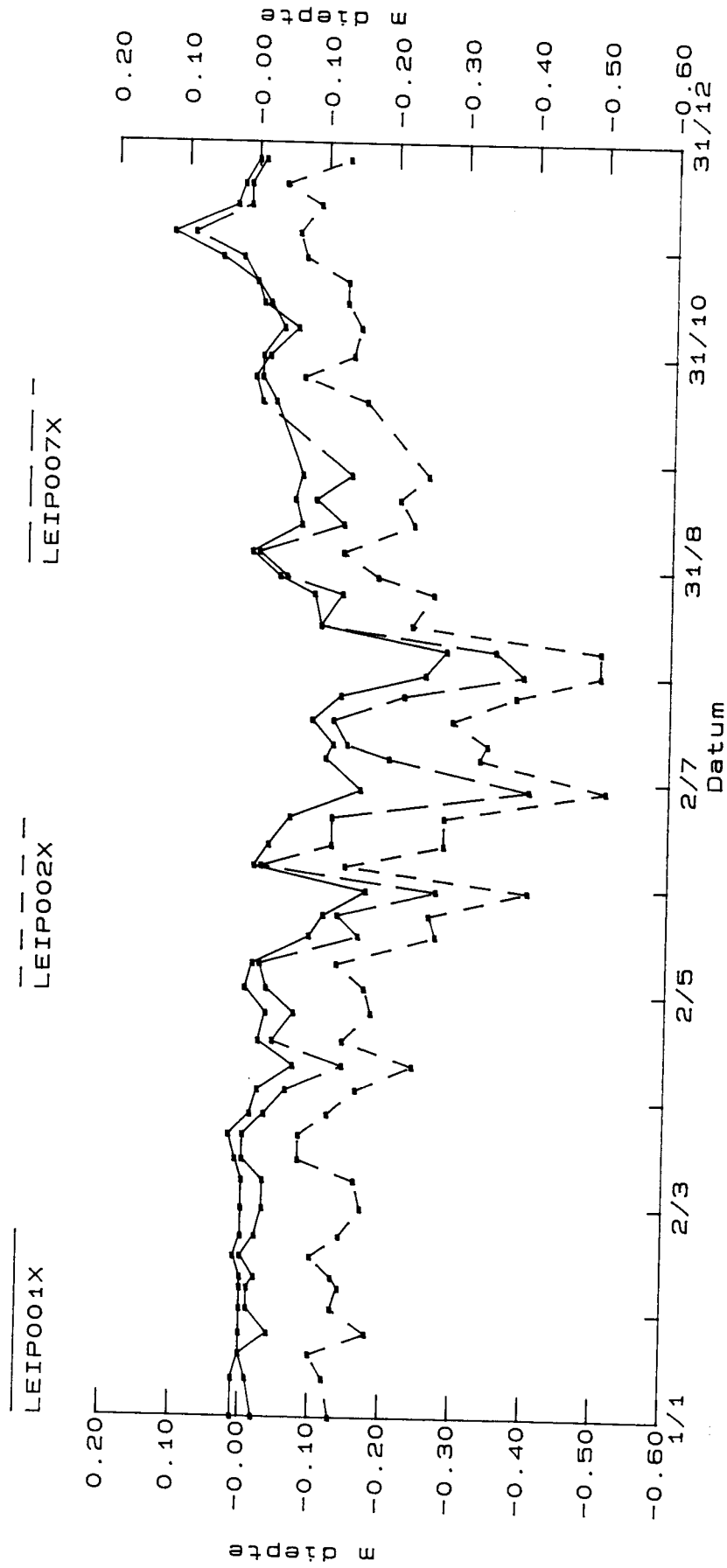
Gemeente : Oostkamp
Beheerd door : Natuurreservaten vzw

Peilopname door : K.DeCleer
Tel : 091/645256

Aantal Peilbuizen : 5
opmetingen sinds 01/01/83

Identific.code Id.Code Beheerders	LEIP001X p1	LEIP007X p7	LEIP002X plbis
Maaiveldhoogte (m) Benaderende Coörd. Oost (m) Noord (m) Hoogte 0-Punt(m)	5.50	5.50	5.50
Vegetatie Bodem	HOOILAND VEEN	HOOILAND VEEN	HOOILAND ZANDIGE KLEI

De Leiemeersen Grondwaterpeilen 1992

Natuurterrein : Schuilens Broek

Gemeente : Herk de Stad
Beheerd door : Vrienden van het Schuilensbroek

Peilopname door : A.Feyen
Tel : 011/225073

Aantal Peilbuizen : 17
opmetingen sinds 20/07/90

Identificatiecode	SBRP004X	SBRP008X
Id.Code Beheerders	SBR4	SBR8

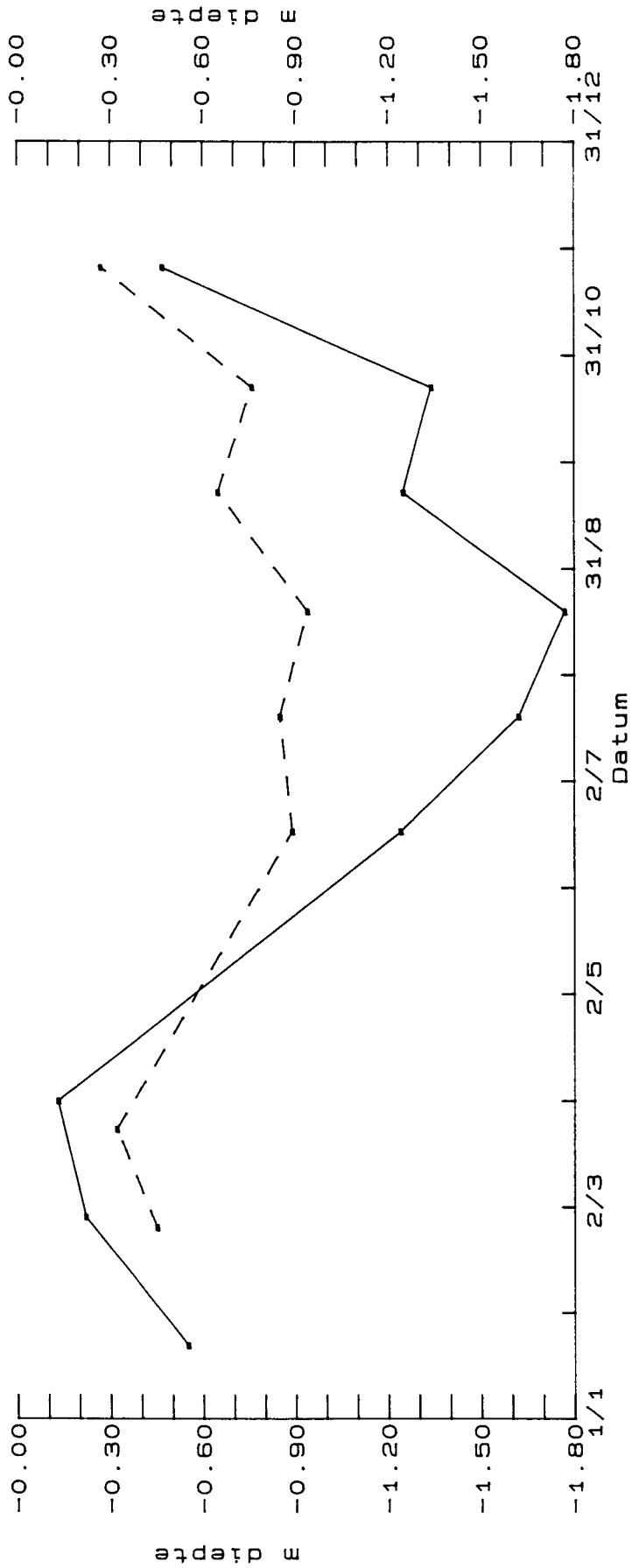
Maaiveldhoogte (m)	25.00	25.00
Benaderende Coörd.		
Oost (m)		
Noord (m)		
Hoogte 0-Punt(m)		

Vegetatie	WEILAND	WEILAND
Bodem	KLEI	ZANDLEEM

Schuijens Broek Grondwaterpeilen 1992

SBRP008X

SBRP004X

Natuurterrein : **Snoekengracht**

Gemeente : Verrijk
Beheerd door : J.Buelens

Peilopname door : J.Buelens
Tel : 016/734461

Aantal Peilbuizen : 6
opmetingen sinds 25/05/92

Identific.code	SNOP001X	SNOP002X	SNOP003X
Id.Code Beheerders	SNO1	SNO2	SNO3

Maaiveldhoogte (m) 57.00 57.00 57.00

Benaderende Coörd.

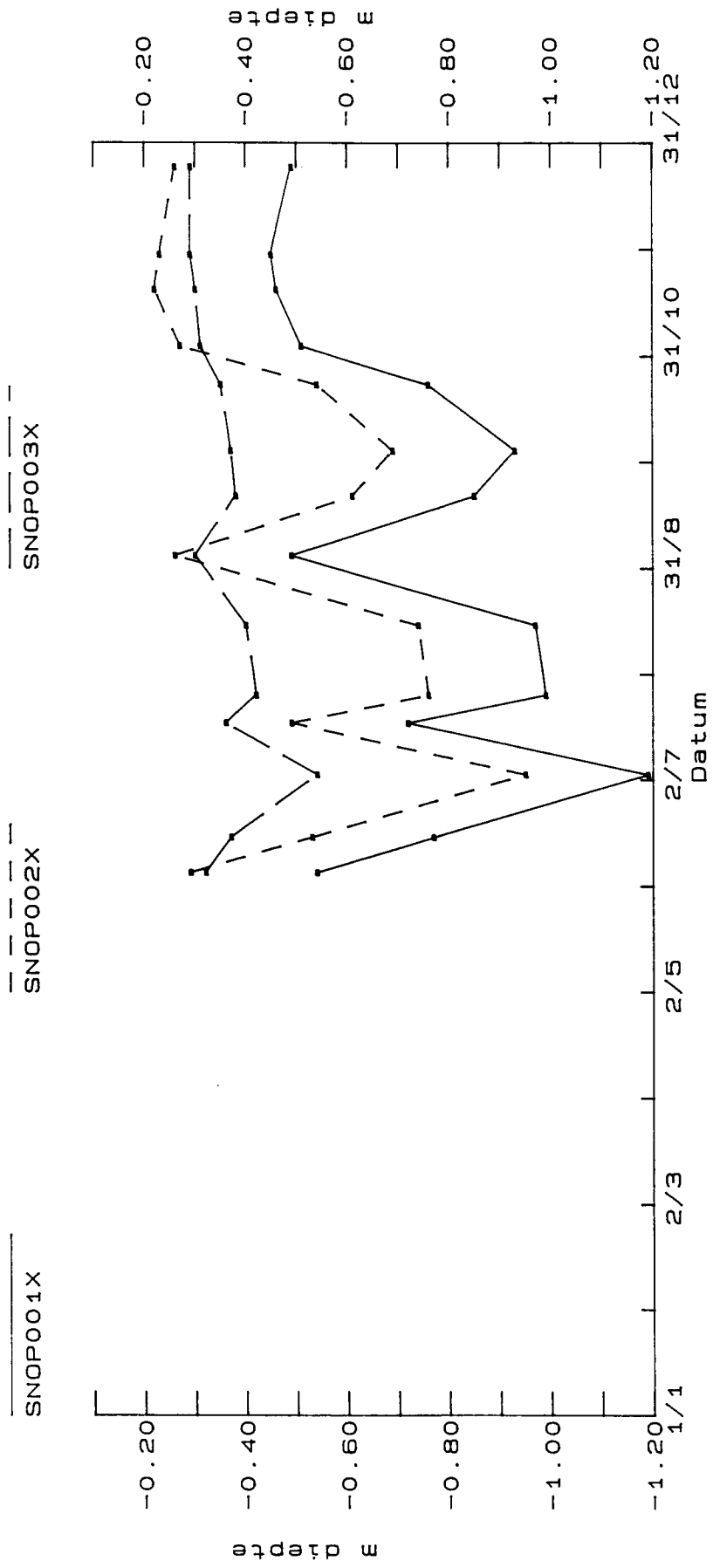
Oost (m)

Noord (m)

Hoogte 0-Punt(m)

Vegetatie	DOTTERGRASLAND	DOTTERGRASLAND	DOTTERGRASLAND
Bodem	LEEM	LEEM	LEEM

Snoekengracht Grondwaterpeilen 1992

Natuurterrein : Vorsdonkbos-Turfputten

Gemeente : Aarschot (Gelrode)
Beheerd door : Natuurreservaten vzw

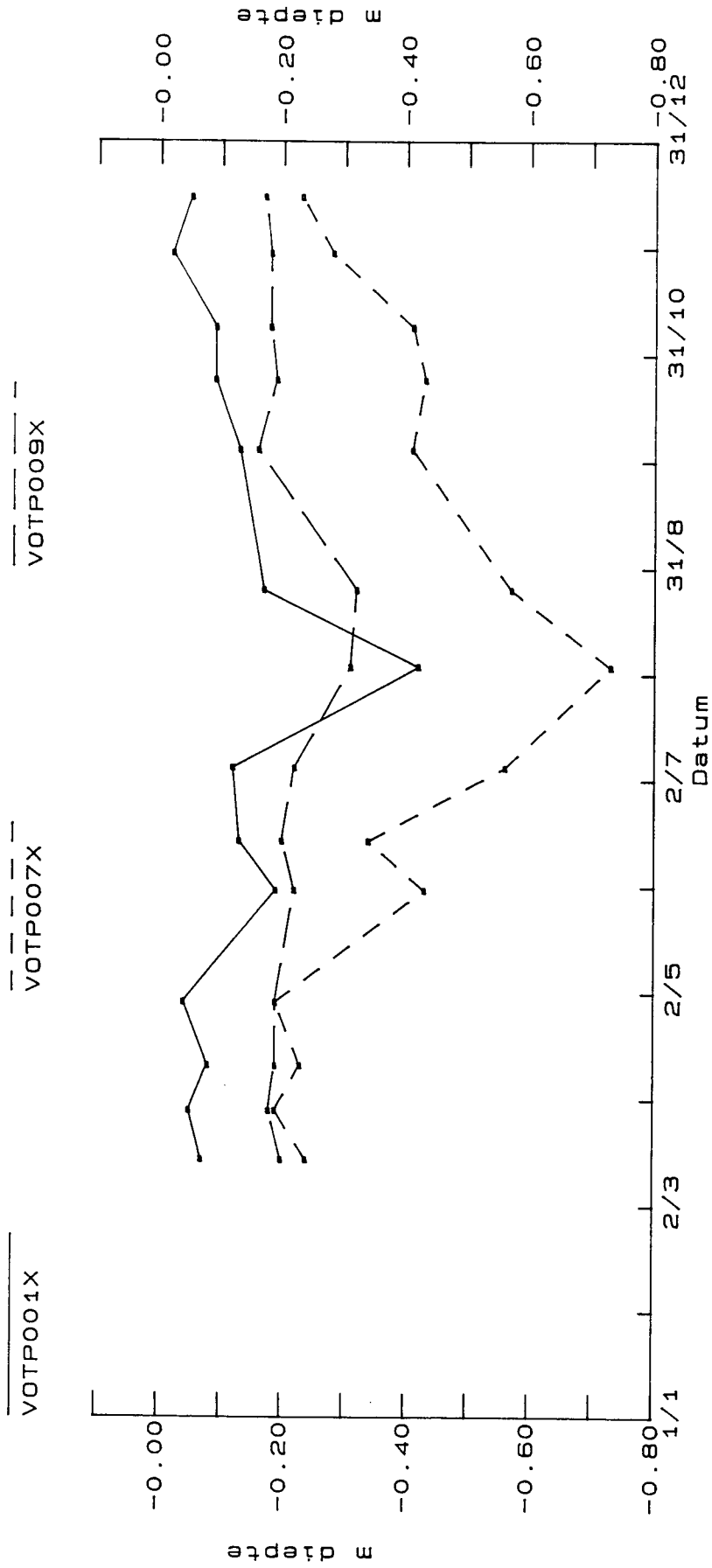
Peilopname door : L. Vervoort
Tel : 02/2454300

Aantal Peilbuisen : 10
opmetingen sinds 16/03/91

Identific.code Id.Code Beheerders	VOTP001X vot1	VOTP007X vot7	VOTP009X vot9
Maaiveldhoogte (m)	11.95	11.63	12.23
Benaderende Coörd.			
Oost (m)	179852	179790	179855
Noord (m)	184573	184802	184476
Hoogte 0-Punt(m)	12.16	11.74	12.39
Vegetatie	HOOILAND	RUIGTE	HOOILAND
Bodem	KLEIIG ZAND	KLEIIG ZAND	KLEIIG ZAND

Vorsdonkbos-Turfputten

Grondwaterpeilen 1992

Natuurterrein : **Walenbos**

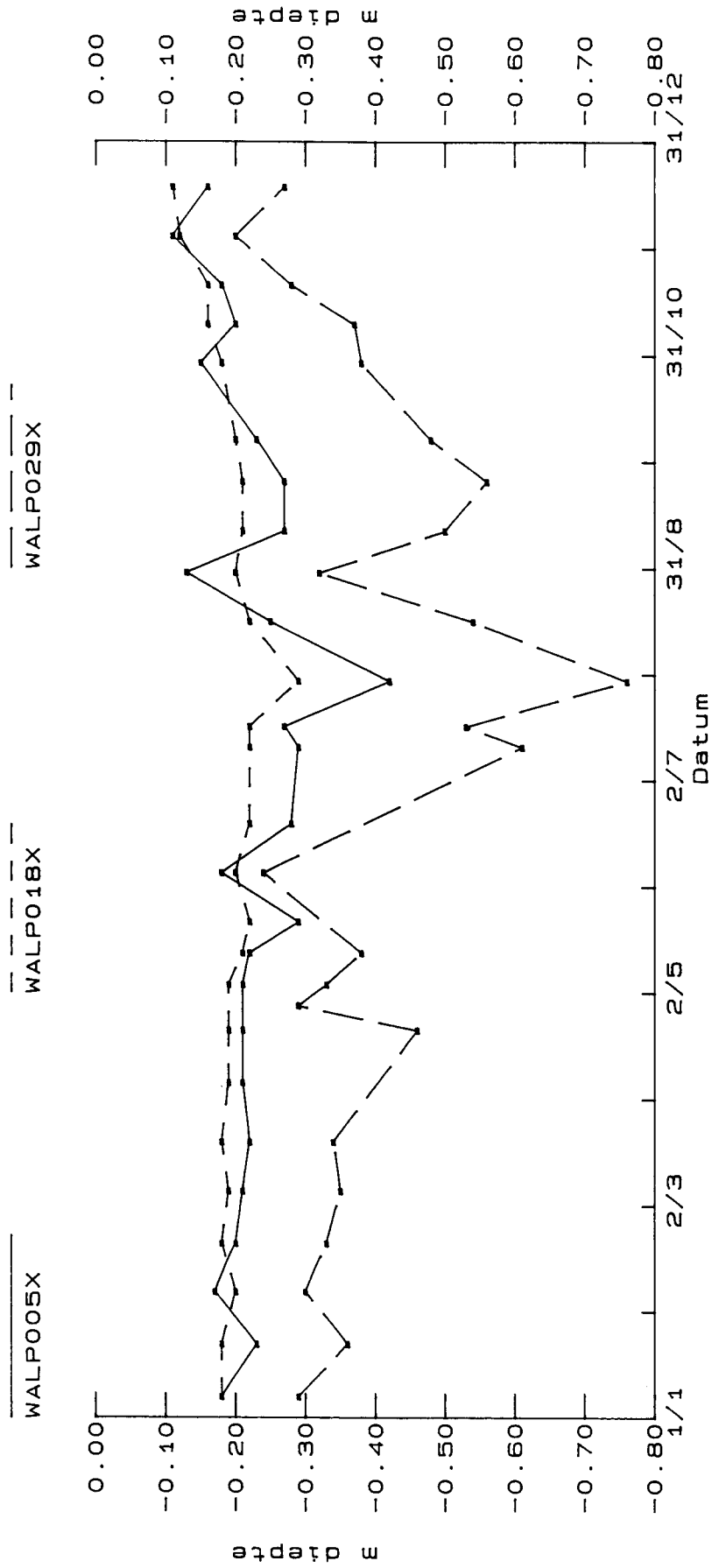
Gemeente : Tielt Winge
Beheerd door : Dienst Natuurbehoud

Peilopname door : Instit. voor Natuurbehoud
Tel : 011/210110

Aantal Peilbuizen : 114
opmetingen sinds 01/01/89

Identific.code Id.Code Beheerders	WALP005X	WALP018X	WALP029X
MaaiVELdhoogte (m)	26.29	28.10	25.93
Benaderende Coörd.			
Oost (m)	184748	185194	184801
Noord (m)	179727	179582	180070
Hoogte 0-Punt(m)	26.42	28.21	26.52
Vegetatie	ELZENBROEK	ELZENBROEK	ELZENBROEK
Bodem	VEEN/ZAND.KLEI	ZANDIGE KLEI	KLEIIG ZAND

Waltenbos Grondwaterpeilen 1992

Natuurterrein : **Zwarte Beek**

Gemeente : Koersel
Beheerd door : BERO

Peilopname door : Beheerswerkgroep BERO
Tel : 011/433974

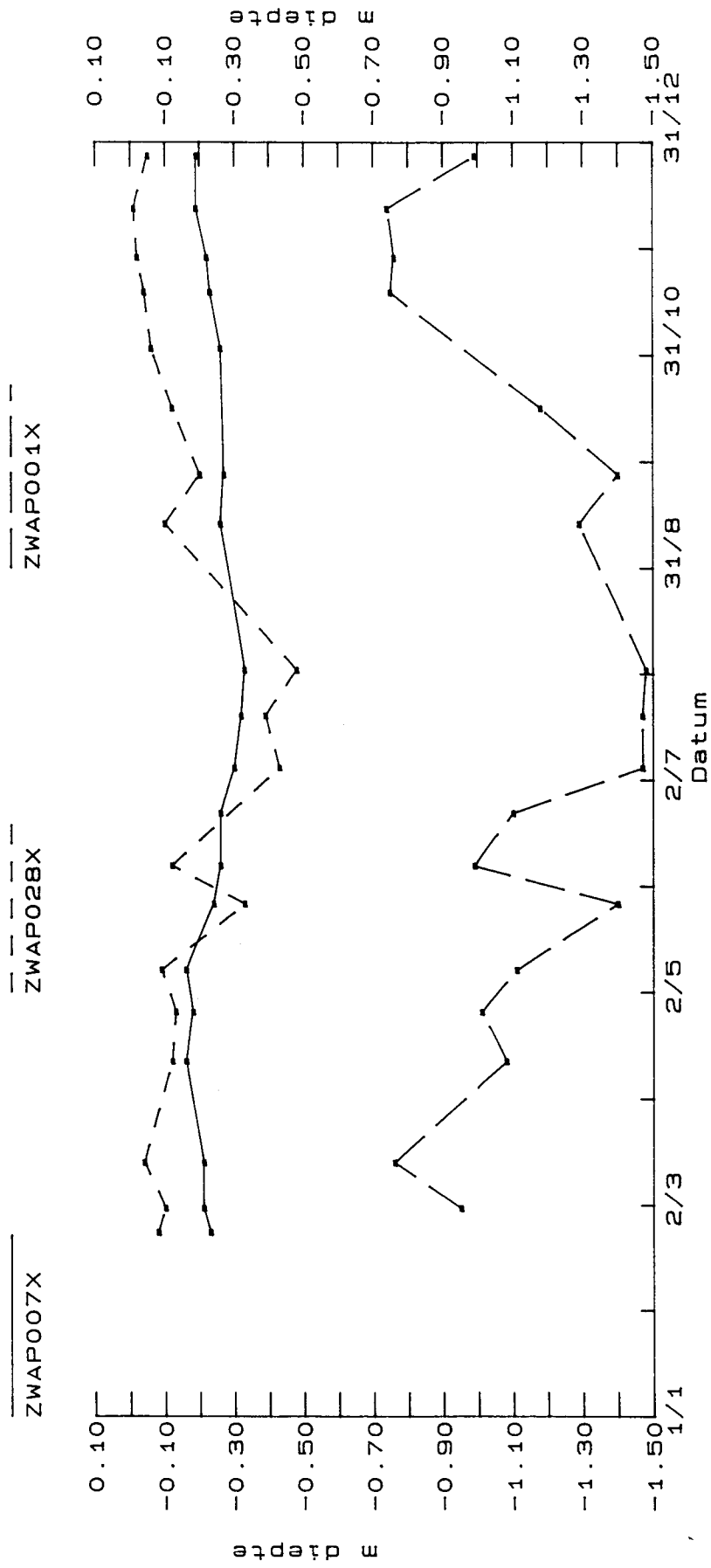
Aantal Peilbuizen : 38
opmetingen sinds 04/07/91

Identific.code	ZWAP001X	ZWAP007X	ZWAP028X
Id.Code Beheerders	f1	7	b3

Maaiveldhoogte (m) 52.50 45.00 53.00
Benaderende Coörd.
Oost (m)
Noord (m)
Hoogte 0-Punt(m)

Vegetatie	WEIDE	HOOILAND	NAT HOOILAND
Bodem	VEEN	VEEN	VEEN

Zwarte Beek Grondwaterpeilen 1992

Instituut voor Natuurbehoud